

Sievin Lähteenkankaan ja Asemakylän pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset

Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) edellyttää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus luokittelee ja rajaa pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokitus perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lainsäädännön muutokseen (1263/2014, luku 2a). Uuden lainsäädännön myötä kaikkia aikaisemmin luokiteltuja pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankinnan käyttöön soveltuvuuden kannalta kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran.

1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joiden vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat 1-luokan mukaiseen käyttöön. Lisäksi E-luokkaan luokitellaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä jokin pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E, 2E tai E). Aikaisemmin käytössä ollut luokka III poistuu käytöstä ja siihen kuuluvat alueet joko luokitellaan uudelleen luokkiin 1, 1E, 2, 2E tai E tai poistetaan pohjavesialuerekisteristä (POVET). Aiemmin poistetut pohjavesialueet (luokka IV) tarkastellaan uudelleen edellä mainitulla tavalla. Pohjavesialueluokat ilmaistaan jatkossa arabialaisin numeroin, jotta uusien säännösten perusteella luokitellut alueet voidaan erottaa aikaisemmin luokitelluista alueista.

Pohjavesialueiden hydrogeologinen kuvaus ja vedenotto

Kaikki Sievin pohjavesialueet sijaitsevat kunnan poikki kulkevalla luode-kaakkoissuuntaisella pitkittäisharjuksella, joka jatkuu Sievistä Reisjärvelle ja luoteessa Kalajoelle. Harjujaksossa esiintyy enimmäkseen melko loivapiirteisiä seläniteitä, jotka paikoin mataloituvat tai katkeavat kokonaan.

Lähteenkangas (1174602) sijoittuu Sievin kunnan keskiosaan. Pohjavesiesiintymä jakaantuu kahteen eri osa-alueeseen, vedenjakaja sijaitsee muodostuman luoteispäässä ja sen sijainti vaihtelee vedenotosta riippuen. Esiintymän aines koostuu pääosin hiekkalajitteista ja kaakkoisosassa ne ovat hienojakoisten sedimenttien peittämiä. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakkoon ja pohjavettä purkautuu Lähteenkankaan lähteestä sekä ympäröiville soille että pelloille. Muodostuman rakenne on veden saannin kannalta hyvä. Muodostuman reunamilla esiintyy orsivesikerros, joka on noin neljä metriä varsinaisen pohjavesikerroksen yläpuolella. Alueen muodostumisalueen pinta-ala vuonna 2018 tehdyn päivityksen jälkeen on 2,3 km² ja pohjavettä

arvioidaan muodostuvan 1600 m³/d. Alueella on yksi vedenottamo, josta otettiin vuonna 2016 pohjavettä noin 750 m³/d.

Asemakylä (1174604) sijaitsee Asemakylän eli Korhoskylän taajaman alueella. Harju on voimakkaasti rantavoimien tasoittama hyvin laakea muodostuma, joka ei juurikaan kohoa ympäristöstään. Harjun pintaosan aines on hienoa hiekkaa, mutta syvemmillä on kairauksin todettu karkeampia kerroksia. Alueen muodostumisalueen pinta-ala on noin 0,84 km² ja pohjavettä arvioidaan muodostuvan noin 500 m³/d. Alueen vettä käytetään Sievin Jalkineen tehtaalla prosessin jäähdytysvetenä ja tarvittaessa palosammutusvetenä.

Lähteenkankaan ja Asemakylän uudelleen luokitus ja rajausmuutokset

Lähteenkankaan alueelle tehtyjen kairauksien ja maatulkuutausten perusteella varsinaista muodostumisalueen rajausta (sisäraja) ja pohjavesialueen rajausta (ulkoraja) muutetaan liitekartan osoittamalla tavalla.

Asemakylän luokitus muutettiin vuoden 2018 päivityksen yhteydessä I luokasta 2. luokkaan, koska alueelta ei oteta vettä talousvesikäyttöön. Aluetta ja sen edellytyksiä vedenhankintatarkoituksiin on tarkasteltu vielä uudelleen. Vettä otetaan muodostumasta vain prosessivedeksi. Kunnasta saadun tiedon mukaan palosammutusveden ottoon tarkoitettu putki on ollut kuiva jo pitempään ilmeisesti alikulkutunnelin kuivatuksen ja sen seurauksena tapahtuneen pohjaveden pinnan alenemisen takia. Ottaen huomioon pohjavesialueen koon, alueen maankäytön taajama-asutukseen ja yritystoimintaan sekä alueella olevat riskitekijät liittyen vedenhankintaan, ELY-keskus poistaa pohjavesialueen pohjavesiluokitukselta.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Heikki Kovalainen (puh. 0295 038 356) ja geologi Maria Ekholm-Peltonen (puh. 0295 038 597) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Oulussa 5. helmikuuta 2021

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus